

**Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Finlandiya Cumhuriyeti
Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına
İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında
Kanun**

(Resmî Gazete ile yayımı : 21.3.1995 Sayı : 22234)

Kanun No
4096

Kabul Tarihi
9.3.1995

MADDE 1. – 13.5.1993 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Finlandiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE
FİNLANDİYA CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA
YATIRIMLARIN KARŞILIKLI TEŞVİKİ VE KORUNMASINA
İLİŞKİN ANLAŞMA

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Finlandiya Cumhuriyeti Hükümeti bundan sonra Âkit Taraflar olarak anılacaklardır;

Ekonomik, endüstriyel ve teknolojik alanlarda karşılıklı ilişkileri uzun vadeli olarak artırmak ve güçlendirmek ve özellikle bir Âkit Tarafın vatandaşları ve şirketlerinin diğer Âkit Tarafın ülkesindeki yatırımları için daha elverişli koşullar yaratmak arzusuyla;

Her iki Devletteki ekonomik faaliyetleri artırmak ve her iki Devletin yatırımcılarının yatırımlarını korumak amacıyla sermaye akışını teşvik etme konusundaki karşılıklı arzunun varlığını kabul ederek;

Aşağıdaki şekilde anlaşmaya varmışlardır :

MADDE I

(1) İşbu Anlaşmanın amaçları bakımından :

(a) "yatırımcı" terimi :

(i) bir Âkit Tarafın, yürürlükteki hukukuna göre, vatandaşı sayılan gerçek kişiyi;

(ii) merkezî Âkit Taraflardan birinin ülkesinde bulunan ya da üçüncü bir ülkede bulunmakla birlikte, diğer Âkit Taraf yatırımcısının etkin çoğunluğuna sahip olduğu herhangi bir tüzelkişiyi ifade eder. Bununla birlikte sadece akdî ilişkiler tek başına, etkin bir çoğunluğun varlığı anlamına gelmez.

(b) "Yatırım" terimi, her türlü mal varlığını ve sınırlayıcı olmamakla birlikte özellikle aşağıdakileri kapsar :

(i) taşınır ve taşınmaz mallar ile ipotek, ihtiyati haciz ve rehin gibi diğer mülkiyet haklarını;

(ii) hisseler veya katılımın diğer şekilleri;

(iii) para alacağı veya ekonomik değer taşıyan ve bir yatırımla ilgili olan ifa hakkı;

(iv) telif hakları, patentler, ticarî markalar, işletme adları, endüstriyel tasarımlar, ticarî sırlar, teknik prosesler, know-how ve peştemaliyeye ilişkin haklar dahil olmak üzere fikrî ve sınaî mülkiyet hakları;

(v) doğal kaynakları araştırma, çıkarma, işleme veya kullanma imtiyazları da dahil olmak üzere kanunen veya sözleşme ile tanınan imtiyazlar.

(c) "hâsılatlar" terimi bir yatırımdan elde edilen değer anlamına gelir ve sınırlayıcı olmamakla birlikte özellikle kâr, faiz, sermaye kazançları, temettü, royalti veya ücretleri kapsar;

(d) "vatandaşlar" terimi, Türkiye ve Finlandiya açısından, her bir ülkenin kanunlarına göre vatandaşı sayılan gerçek kişileri ifade eder;

(e) "ülke" tanımı, Türkiye ve Finlandiya açısından, sırasıyla, Türkiye Cumhuriyetini ve Finlandiya Cumhuriyetini oluşturan ülkeyi ifade eder;

(f) "sahip olunan veya kontrol edilen" terimi, nerede kurulu olduklarına bakılmaksızın şube veya fiyaller aracılığıyla uygulanan kontrol veya sahipliği de kapsamak üzere doğrudan veya dolaylı sahipliği veya sahipliği ya da kontrolü ifade eder.

(2) İşbu Anlaşma kapsamındaki bir yatırımla ilgili, bir finansal kiralama sözleşmesi çerçevesinde, kiracının tasarrufunda bulunup, Âkit Taraflardan birinin kendi kanun ve nizamlarına göre, o ülkede bulunan yatırım malları, bir yatırımdan daha az elverişli olmayan bir muamele görecektir.

MADDE II

Anlaşmanın Uygulanabilirliği

(1) Âkit Taraflardan her biri, kendi ülkesinin kanun ve nizamlarının verdiği yetki çerçevesinde, diğer Âkit Tarafın yatırımcılarının yatırımlarını kabul edecektir.

(2) İşbu Anlaşma, bir Âkit Taraf yatırımcılarının diğer Âkit Tarafın ülkesinde, yatırımın yapıldığı zamanda ev sahibi ülkenin yürürlükte bulunan kanun ve nizamlarına uygun olarak yapılmış ve yatırımcı tarafından sahip olunan veya kontrol edilen yatırımlara uygulanacaktır.

Merkezi üçüncü bir ülkede bulunan Âkit Taraflardan birinin yatırımcısı, söz konusu üçüncü ülke ile yatırımın yapıldığı Âkit Taraf arasında yatırımların korunması ve teşvikine ilişkin bir anlaşma yapılmışsa, işbu Anlaşmanın koruması altında olmayacaktır.

Yatırımcının merkezinin bulunduğu üçüncü ülke ile ilgili Âkit Taraf arasında yatırımların korunması ve teşvikine ilişkin bir anlaşmanın olmaması halinde işbu Anlaşma uygulanacaktır.

(3) İşbu Anlaşma, Âkit Taraflardan birinin yatırımcılarının, diğer Âkit Tarafın ülkesinde, Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden önce yapmış oldukları yatırımlara da uygulanacaktır.

MADDE III

Yatırımların Korunması

Her bir Âkit Taraf, diğer Âkit Tarafın yatırımcılarının yatırımlarına adil ve eşit muamele uygulanmasını temin edecek ve söz konusu yatırımların işletilmesi, idaresi, idamesi, kullanılması, faydalanılması, satışı veya tasfiyesini haksız veya ayrımcı tedbirlerle engellemeyecektir.

MADDE IV

En Ziyade Müsaadeye Mazhar Millet Hükümleri

(1) Her bir Âkit Taraf diğer Âkit Tarafın yatırımcılarının yatırımlarına, hiç bir durumda herhangi bir üçüncü Devletin yatırımcılarının yatırımlarına sağlanandan daha az elverişli olmayacak şekilde tam güvenlik ve koruma sağlayacaktır. Her bir Âkit Taraf yatırımlarla ilgili olarak üstlenmiş olabileceği her türlü yükümlülüğü riayet edecektir.

(2) Âkit Taraflardan birinin yatırımcılarına, diğer Âkit Tarafın ülkesinde bulunan yatırımlarının savaş, silahlı çatışma, isyan veya benzer olaylar nedeniyle zarar görmeleri halinde; o ülke tarafından, bu tür zararlara ilişkin olarak herhangi bir üçüncü Devletin yatırımcılarına uygulanan muameleden daha az elverişli olmayan bir muamele uygulanacaktır.

MADDE V

İstisnalar

(1) İşbu Anlaşma hükümleri bir Âkit Tarafın;

a) mevcut veya ileride kurulacak gümrük birlikleri, ekonomik birlikler veya benzer kurumlar yahut bu tür birlik veya kurumları oluşturmaya yönelik geçici anlaşmalardan veya

b) tamamen veya kısmen vergilendirmeyle ilgili, karşılıklılık esasına dayanan herhangi bir uluslararası anlaşma veya düzenlemeden kaynaklanan herhangi bir muamele, öncelik veya ayrıcalığın sağladığı avantaj diğer Âkit Tarafın yatırımcılarına da uygulamak zorunda olduğu şeklinde yorumlanmayacaktır.

MADDE VI

Geriye İade ve Transferler

(1) Âkit Taraflardan her biri, ilgili kanun ve nizamlarının izin verdiği ölçüde ve bu kanun ve nizamlara uygun şekilde gecikmesiz olarak, herhangi bir konvertibl para birimi üzerinden, özellikle aşağıdakilerin transferine izin verecektir.

a) net kâr, temettü, royalti, teknik yardım ve diğer teknik ücretler, faiz ve diğer Âkit Taraf yatırımcılarının yatırımlarından elde edilen diğer hâsılatlar;

b) diğer Âkit Taraf yatırımcılarının herhangi bir yatırımın tümüyle veya kısmî satışı ya da tasfiyesinden sağlanan kazançlar;

c) bir yatırım ile ilgili kredilerin geri ödenmesinde kullanılan fonlar ve

d) ülkesinde, bir yatırım ile ilgili olarak çalışmasına izin verilmiş olan diğer Âkit Tarafın veya üçüncü bir ülke vatandaşlarının net kazançları.

(2) Bu maddede söz edilen herhangi bir transfer, transferin yapıldığı gün geçerli olan resmî kur üzerinden yapılacaktır.

(3) İşbu Anlaşmanın amaçları gereğince transferlerle ilgili olarak kullanılan "gecikme olmaksızın" ifadesi bu tür transferlerin olağan ticarî muamele usulüne göre mümkün olduğunca çabuk gerçekleştirileceği anlamına gelmektedir.

MADDE VII

Kamulaştırma

(1) Âkit Taraflardan hiç biri, diğer Âkit Taraf yatırımcılarının yatırımlarını; kanunen izlenmesi gereken yönetime uygun olarak, kamu yararına ve ayrımcı olmayacak biçimde yapılmadıkça ve anında, yeterli ve etkin tazminat ödenmedikçe; doğrudan ya da dolaylı olarak kamulaştırma, devletleştirme veya kamulaştırma ya da devletleştirmeye benzer etkisi olan işlemlere tabi tutmayacaktır.

(2) İşbu maddenin 1 inci paragrafında anılan tazminat, yatırımların; kamulaştırma, devletleştirme ya da kamulaştırma veya devletleştirmeye benzer etkisi olan herhangi bir işlemin kamuoyuna duyurulduğu ya da bu işlemin gerçekleştirildiği -hangisi daha önce ise- tarihteki hâsılatlar (gelecekteki hâsılatlar hariç) da dikkate alınarak belirlenecek normal piyasa değerini, gerçekleşmesi

beklenen elkoyma işleminin neden olabileceği değer eksilmesi yapılmaksızın, temsil edecektir. Böyle bir tazminat gecikmeksizin ödenecek ve ödeme tarihine kadar gerçek sürenin uzunluğu dikkate alınarak, uygun bir faiz uygulanacaktır. Bu tazminat, etkin bir şekilde gerçekleştirilecek, serbestçe transfer edilebilir olacak ve ilgili vatandaş ve şirketi, işlemlerin gerçekleştiği tarihin hemen akabinde ödeme yapılması halinde bulunacakları durumdan daha az elverişli duruma düşürmeyecektir.

MADDE VIII

Bir Âkit Taraf ve Bir Yatırımcı Arasındaki Uyuşmazlıklar

(1) Bir Âkit Tarafın yatırımcısının, diğer Âkit Tarafın ülkesinde bulunan yatırımı ile ilgili olarak söz konusu yatırımcı ile diğer Âkit Taraf arasında çıkan ve yazılı bildirim tarihinden itibaren altı ay içinde dostça çözümlenememiş olan herhangi bir yasal uyuşmazlık, uyuşmazlığa taraf olanlardan birinin talebi üzerine, 18 Mart 1965'de Washington D.C.'da imzaya açılan devletleri ile Diğer Devletlerin Vatandaşları Arasındaki Yatırım Uyuşmazlıklarının Çözümü Sözleşmesinin uygulanabilir hükümlerini dikkate alan Uluslararası Yatırım Uyuşmazlıkları Çözüm Merkezine (bundan sonra "Merkez" olarak anılacaktır), sulh veya tahkim yollarından biri ile çözümlenmesi için sunulabilir; şu şartla ki, uyuşmazlığa taraf olan yatırımcının uyuşmazlığı Âkit Tarafın yetkili yargı mercilerine götürmemiş olması gerekir. Sulha ya da tahkim yollarından hangisinin daha elverişli olduğu konusunda anlaşmazlığın ortaya çıkması halinde, yatırımcı seçme hakkına sahip olacaktır.

Eğer uyuşmazlığa taraf olan yatırımcı, uyuşmazlığı Âkit Tarafın adli mahkemesine götürmeyi seçerse, uyuşmazlığın 1965 tarihli Washington Konvansiyonunda öngörülen usule göre Merkezde sunulmasından önce nihai karar için bir yıllık bir dönemin geçmesi gerekir.

(2) Bir Âkit Tarafın ülkesinde yürürlükte bulunan mevzuata göre kurulmuş olan ve böyle bir uyuşmazlığın ortaya çıkmasından, hisselerinin çoğunluğu diğer Âkit Tarafın vatandaşları ve şirketleri tarafından sahip olunan bir şirket, Konvansiyon Madde 25 (2) (b) paragrafı uyarınca ve Konvansiyonun amacına uygun olarak, diğer Âkit Tarafın şirketi gibi muamele görecektir.

MADDE IX

Âkit Taraflar Arasındaki Uyuşmazlıkların Çözümü

(1) Âkit Taraflar arasındaki, işbu Anlaşmanın yorumu ve uygulanması ile ilgili uyuşmazlıklar, mümkün olduğu takdirde, doğrudan ve anlamlı görüşmelerle çözümlenecektir.

(2) Eğer Âkit Taraflar arasındaki bir uyuşmazlık; altı ay içinde bu yolla çözümlenemezse, Âkit Taraflardan birinin talebi üzerine bir tahkim heyetine sunulacaktır.

(3) Böyle bir tahkim heyeti her bir dava için aşağıdaki şekilde oluşturulacaktır. Tahkim talebinin alınmasından itibaren iki ay içinde, her bir Âkit Taraf, heyetin bir üyesini tayin edecektir. Daha sonra bu iki üye; iki Âkit Tarafın onayıyla Heyet Başkanı olarak tayin edilecek olan üçüncü bir ülkenin vatandaşını seçeceklerdir. Başkan, diğer iki üyenin atandığı tarihten itibaren iki ay içinde atanacaktır.

(4) Eğer bu maddenin üçüncü paragrafında belirlenen süreler içerisinde gerekli tayinler yapılmamışsa, her bir Âkit Taraf, diğer herhangi bir anlaşmanın olmaması halinde, Uluslararası Adalet Divanı Başkanını gerekli herhangi bir tayini yapmaya davet edebilir. Eğer Başkan Âkit Taraflardan birinin vatandaşı ise veya başka bir şekilde söz konusu işlevi yerine getirmekten alıkonulursa, Başkan Yardımcısı gerekli tayinleri yapmaya davet edilecektir, Başkan yardımcısı da Âkit Taraflardan birinin vatandaşı ise veya o da söz konusu işlevi yerine getirmekten alıkonulursa, Uluslara-

rası Adalet Divanının, Âkit Taraflardan birinin vatandaşı olmayan ve kıdemce bir sonra gelen üyesi, gerekli tayinleri yapmaya davet edilecektir.

(5) Tahkim heyeti oy çokluğu ile kararlarını alacaktır. Böyle bir karar her iki Âkit Taraf için de bağlayıcı olacaktır. Her bir Âkit Taraf heyetteki kendi üyesinin ve tahkim prosedüründe temsilinin masraflarını karşılayacaktır; Heyet Başkanının masrafları ve kalan masraflar Âkit Taraflarca eşit olarak paylaşılacaktır. Bununla beraber, tahkim heyeti re'sen masrafların daha yüksek bir bölümünün iki Âkit Taraftan biri tarafından ödenmesine re'sen karar verebilir ve bu karar her eke Âkit Taraf için de bağlayıcı olacaktır. Tahkim heyeti kendi usulünü belirleyecektir.

MADDE X

Halefiyet

Eğer bir Âkit Taraf veya organlarından biri veya onun yönetimi altında faaliyet gösteren bir tüzelkişi, yatırımcılarından herhangi birine, diğer Âkit Tarafın ülkesindeki bir yatırımla ilgili olarak tanımış olduğu bir garanti altında, bir ödeme yaparsa, diğer Âkit Taraf, böyle bir yatırımcının herhangi bir hakkının ya da mülkiyet hakkının ilk Âkit Tarafa veya organına ya da yönetimi altında faaliyet gösteren tüzelkişiye transferini ve ilk Âkit Tarafın veya organının yahut yönetimi altında faaliyet gösteren bir tüzelkişiliğin halefiyetini kabul edecektir.

Ödemeyi yapan Âkit Taraf veya organı ya da yönetimi altında faaliyet gösteren tüzelkişi, yatırımcının sahip olduğu haklar dışında herhangi bir hakka sahip olmayacaktır.

MADDE XI

Ulusal veya Uluslararası Hukuk

İşbu Anlaşmada hiçbir şey, bir Âkit Tarafın, diğer Âkit Tarafın ülkesindeki yatırımcısına ulusal veya uluslararası hukuk çerçevesinde tanınan haklara veya yararlar hanel getirmeyecektir.

MADDE XII

Yürürlüğe Girme, Yürürlük Süresi ve Sona Erme

(1) İşbu anlaşma, Âkit Tarafların bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için anayasal şartların yerine getirilmiş olduğunu birbirlerine bildirdikleri tarihten otuz gün sonra yürürlüğe girecektir.

(2) İşbu anlaşma onbeş yıllık bir dönem için yürürlükte kalacaktır. Bu sürenin sonunda Âkit Taraflardan herhangi birinin diğer Âkit Tarafa, Anlaşma ile ilgili olarak vermiş olacağı yazılı bildirimden itibaren gerçek oniki ay sonuna kadar geçerliliğini koruyacaktır.

(3) İşbu Anlaşmanın fiilen sona ermesinden önce yapılmış olan yatırımlar bakımından, I - XI maddeleri hükümleri sona erme tarihinden itibaren ek onbeş yıllık bir dönem için uluslararası hukuk ilkelerinin bundan sonra uygulanmasına hanel gelmeksizin yürürlükte kalmaya devam edecektir.

Bu Anlaşma, kendi hükümetleri tarafından yetkilendirilmiş, aşağıda imzaları bulunan temsilciler tarafından, huzurlarında imzalanmıştır.

Türkçe, Fince ve İngilizce dillerinde, hepsi aynı derecede geçerli olmak üzere, Ankara'da 13.5.1993 tarihinde akdedilmiştir. Yorumlamada uyumsuzluk halinde İngilizce metin esas alınacaktır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA
KEMAL KABATAŞ

FİNLANDİYA CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA
RİSTO KAUPPI

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Cilt	Birleşim	Sayfa
58	92	210
63	118	92
81	84	126,132,178:182

I. – Gerekçeli 682 S. Sayılı Basmayazı Türkiye Büyük Millet Meclisinin 84 üncü Birleşim tutanağına bağlıdır.

II. – Bu Kanunu; Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dışişleri ve Plan ve Bütçe Komisyonları görüşmüştür.

III. – Esas No. : 1/686